

2021/2208(INI)

11.2.2022

ADVIES

van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling

aan de Commissie ontwikkelingssamenwerking

inzake de aanpak van voedselzekerheid in ontwikkelingslanden
(2021/2208(INI))

Rapporteur voor advies: Luke Ming Flanagan

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie landbouw en plattelandontwikkeling verzoekt de bevoegde Commissie ontwikkelingssamenwerking onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. vindt het belangrijk ontwikkelingslanden te helpen bij de invoering van overheidsbeleid op het gebied van landbouw en voedsel dat kan voorzien in de behoeften van hun snel groeiende bevolking; benadrukt dat beleid inzake voedselzekerheid een afspiegeling moet vormen van de grondbeginselen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, in die zin dat het hoofddoel ervan moet zijn de burgers het hele jaar door voldoende, voedzaam, veilig en betaalbaar voedsel te verschaffen en tegelijkertijd te voorzien in een eerlijk inkomen en een fatsoenlijke levensstandaard voor landbouwers en het economische welzijn van toeleveringsketens in de landbouw te waarborgen;
2. spreekt zijn bezorgdheid uit over de wereldwijde toename van de voedselonzekerheid in het afgelopen jaar en over de vooruitzichten van een verdere toename van de voedselonzekerheid in de nabije toekomst; wijst erop dat ook nu nog bijna 820 miljoen mensen – voornamelijk in ontwikkelingslanden – niet genoeg te eten hebben en dat twee miljard mensen aan ondervoeding lijden; benadrukt dat deze drastische situatie de ontvolking van het platteland verergert;
3. benadrukt dat strategische investeringen in duurzame landbouwpraktijken een sleutelrol kunnen spelen bij de totstandbrenging van veerkrachtigere en duurzamere agrovoedingssystemen; wijst erop dat de transitie naar duurzame en geïntegreerde voedselsystemen die een continue aanvoer van veilig, betaalbaar, voedzaam en ecologisch duurzaam voedsel mogelijk maken, kan worden bevorderd door ervoor te zorgen dat investeringen worden gebruikt voor duurzame praktijken;
4. merkt op dat er sprake is van voedselzekerheid wanneer alle mensen op elk moment fysiek, sociaal en economisch toegang hebben tot voldoende, veilig en voedzaam voedsel, dat voorziet in hun voedingsbehoeften en -voorkeuren voor een actief en gezond leven;
5. verwelkomt alle initiatieven voor de uitvoering of versterking van landbouwbeleidsmaatregelen op nationaal of regionaal niveau, die gericht zijn op een grotere zelfvoorziening op voedselgebied en duurzaamheid van de landbouwproductie;
6. benadrukt dat duurzame landbouw en voedselzekerheid de bouwstenen zijn voor economische en sociale ontwikkeling in bredere zin; moedigt daarom de overgang van ontwikkelingslanden naar meer zelfvoorziening aan, waarbij landbouwers verantwoordelijkheid en zeggenschap krijgen bij de totstandbrenging van duurzame landbouwproductiesystemen; merkt op dat er bij deze transitie criteria voor duurzame ontwikkeling moeten worden gehanteerd; benadrukt dat het landbouwareaal niet mag worden vergroot ten koste van de milieubescherming en de instandhouding van habitats met een rijke biodiversiteit;
7. benadrukt dat de leidende rol van landbouwers, producentenorganisaties en hun vertegenwoordigers in elke strategie ter verbetering van de voedselzekerheid moet

worden onderkend en benadrukt dat de oprichting van coöperaties en producentengroeperingen in ontwikkelingslanden moet worden aangemoedigd om de positie van primaire producenten in de ketens te versterken; is van mening dat de steun van de EU via haar samenwerkings- en ontwikkelingsbeleid gebaseerd moet zijn op samenwerking, met name door opleiding en uitwisseling van kennis, waarbij de landbouwers zeggenschap krijgen en autonoom projecten kunnen selecteren die zij zelf met andere actoren in hun regio uitwerken;

8. benadrukt dat de EU solidariteit kan betonen door op tijdelijke basis voedselhulp te verstrekken in geval van klimaatrampen of gewapende conflicten, maar dat zij zich moet richten op de bijdrage aan het mondiale voedsellevenswicht, en wel door de internationale gemeenschap te mobiliseren voor de ontwikkeling van bestuur en democratische organisatie teneinde de voedselzekerheid te waarborgen waarbij het afvalprobleem wordt aangepakt en de mate van uitbuiting wordt teruggedrongen; betreurt het feit dat landroof in veel ontwikkelingslanden wijdverbreid is; wijst erop dat dit een praktijk is die de voedselzekerheid ondermijnt en plattelandsgemeenschappen in gevaar brengt;
9. wijst op de verantwoordelijkheid van de EU om haar landbouwproductiecapaciteit op te voeren en zo haar eigen voedselzekerheid te waarborgen en bij te dragen tot de voedselzekerheid in de wereld;
10. merkt op dat tijdens de VN-top over voedselsystemen in september 2021 is gewezen op de noodzaak om zowel op nationaal als op internationaal niveau beleidsmaatregelen voor duurzame voedselsystemen te bevorderen, en dat er toen ook is geopperd dat de EU bij deze inspanningen een centrale rol moet spelen in de samenwerking met inheemse gemeenschappen, in overeenstemming met haar “van boer tot bord”-strategie;
11. wijst erop dat er duidelijke richtsnoeren moeten komen over de wijze waarop beleidscoherentie voor ontwikkeling op EU-niveau kan worden bewerkstelligd en dat tegelijkertijd mogelijk tegenstrijdige beleidsdoelstellingen moeten worden aangepakt; dringt er bij de EU op aan de samenhang van het Europese landbouw- en handelsbeleid te waarborgen, in overeenstemming met de toezeggingen inzake beleidscoherentie voor ontwikkeling om de wereldwijde transitie naar duurzame voedselsystemen te ondersteunen; merkt op dat beleidscoherentie voor ontwikkeling een benadering en een beleidsinstrument is om de economische, sociale, milieu- en bestuurlijke dimensies van duurzame ontwikkeling te integreren in alle stadia van de binnenlandse en internationale beleidsvorming;
12. verzoekt de Commissie steun te verlenen aan ontwikkelingslanden om hun gevoelige en opkomende industrieën te ontwikkelen en te beschermen, de voedselzekerheid te bevorderen, de indamming van de klimaatverandering in de landbouw te ondersteunen en te voldoen aan de Europese en internationale duurzaamheidsnormen voor de uitvoer van hun landbouwproducten;
13. ziet de noodzaak in van een benadering voor voedselsystemen met als uitgangspunt de geïntegreerde aard van het voedsel-, milieu- en gezondheidsbeleid, waarbij de drie dimensies economische, ecologische en sociale duurzaamheid centraal staan;
14. wijst op het belang van de strategische banden tussen Afrika en Europa, waarbij wordt

voortgebouwd op de vooruitgang die is geboekt in de actieagenda van de Afrikaanse Unie (AU) en de EU voor de transformatie van het platteland; benadrukt dat op de top van de ministers van Landbouw van de AU en de EU in juni 2021 is verklaard dat louter een verlaging van tarieven niet voldoende is om de internationale en intraregionale handel te bevorderen, en dat ook kwesties als handelslogistiek, niet-tarifaire belemmeringen en het ontoereikende ondernemings- en regelgevingsklimaat moeten worden aangepakt;

15. onderkent dat een geest van samenwerking moet worden aangewakkerd waarbij lokale projecten en kennis worden gecombineerd met financiering, technologische vooruitgang en systemen voor kennisoverdracht door middel van een beroepsopleidingsmodel zoals discussiegroepen en intercollegiaal leren;
16. wijst erop dat er een systematische beoordeling moet plaatsvinden van de effecten van nieuw beleid en strategieën op ontwikkelingslanden en dat er actie moet worden ondernomen om de doeltreffendheid van dat beleid en die strategieën te waarborgen en de VN-doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling te verwezenlijken, met bijzondere aandacht voor doelstelling 2: “geen honger”;
17. merkt op dat meer dan 45 miljoen kinderen onder de vijf lijden aan “wasting”, wat wordt gedefinieerd als een laag gewicht in verhouding tot de lengte, als gevolg van acute ondervoeding op jonge leeftijd; dringt erop aan dat bij toekomstige beleidsmaatregelen van de EU prioriteit wordt gegeven aan dit mondiale probleem;
18. wijst op de negatieve gevolgen van indirecte veranderingen in landgebruik, met name voor de voedselzekerheid in ontwikkelingslanden, waaronder het “verplaatsingseffect”;
19. benadrukt dat vrouwen, jongeren en kleine landbouwers een cruciale bijdrage leveren aan de landbouw- en plattelandseconomieën in ontwikkelingslanden; herinnert eraan dat vrouwen weliswaar de meerderheid van kleine landbouwbedrijven in ontwikkelingslanden vormen, maar dat zij ernstig worden benadeeld wat betreft hun toegang tot voedsel en hun werklast; benadrukt dat het EU-beleid inzake eerlijke, duurzame en veerkrachtige voedselsystemen genderongelijkheid expliciet moet aanpakken, met name de toegang van vrouwen en meisjes tot voedzaam voedsel, grond, krediet, kennis, waardig werk, natuurlijke hulpbronnen en markten, en hun rechten en deelname aan de besluitvorming moet waarborgen;
20. is in het bijzonder ingenomen met de aanbevelingen van de Taskforce voor het Afrikaanse platteland en met de oprichting van het agrovoedingsplatform dat de Afrikaanse en de Europese particuliere agrovoedingssector met elkaar verbindt om samenwerkingsverbanden, de uitwisseling van beste praktijken en duurzame en inclusieve investeringen in de lokale landbouw te stimuleren;
21. onderstreept dat de “van boer tot bord”-strategie een ambitieus beleidskader van de EU is dat een duurzamer en veerkrachtiger EU-agrovoedingssysteem bevordert en de wereldwijde en eerlijke transitie naar duurzame agrovoedingssystemen ondersteunt die mensen, de natuur en economische groei ten goede komen en de natuurlijke hulpbronnen in stand houden in overeenstemming met de doelstellingen van de biodiversiteitsstrategie; benadrukt de rol van de EU als katalysator voor de transformatie van voedselsystemen, zodat deze zowel binnen als buiten de EU

veerkrachtiger, duurzamer en eerlijker kunnen worden;

22. pleit ervoor dat de mondiale dimensie van de biodiversiteitsstrategie het recht op voldoende voedsel ondersteunt, de VN-Verklaring over de rechten van landbouwers en andere mensen die werkzaam zijn in plattelandsgebieden ten uitvoer legt teneinde maatregelen te nemen om de arbeidsomstandigheden van landbouwers en het inkomen van kleinschalige landbouwbedrijven die deel uitmaken van internationale voedingsketens wereldwijd te verbeteren, en ervoor te zorgen dat het voorzorgsbeginsel in alle voedselveiligheidsvoorschriften wordt opgenomen; roept de EU daarnaast op haar handelsbeleid af te stemmen op de doelstellingen van de “van boer tot bord”-strategie en de biodiversiteitsstrategie en op de doelstelling inzake koolstofneutraliteit van de Europese Green Deal;
23. wijst op de toezegging van de EU om in bilaterale, regionale en multilaterale fora te streven naar allianties die gericht zijn op de totstandbrenging van duurzame voedselsystemen, waarbij met name aandacht wordt besteed aan de uitdagingen waarmee ontwikkelingslanden kampen, zodat de mondiale transitie leidt tot efficiënte, geïntegreerde oplossingen die een meerwaarde bieden voor de mens, het milieu en de economie;
24. benadrukt dat de cumulatieve directe en indirecte gevolgen van de “van boer tot bord”-strategie voor de mondiale voedselproductie en de mondiale voedselprijzen zorgvuldig moeten worden geëvalueerd;
25. onderstreept dat het delen van kennis en intercollegiaal leren, bijvoorbeeld tussen landbouwers en tussen bedrijven, moet worden ondersteund en bevorderd op het gebied van productie, verwerking en afzet;
26. benadrukt dat de inheemse kennis van en inzichten in de natuurlijke omgeving moeten worden benut en geëerbiedigd;
27. benadrukt hoe belangrijk toegang tot financiering is voor kleine en middelgrote ondernemingen en kleine landbouwers; merkt op dat het voor de economische duurzaamheid van kleine ondernemingen en landbouwbedrijven cruciaal is om de toegang tot financiering tegen lage rente te waarborgen;
28. benadrukt de toezegging van de EU in het kader van de “van boer tot bord”-strategie om de aandacht te richten op internationale samenwerking op het vlak van onderzoek en innovatie in de levensmiddelensector, en onderstreept dat de aandacht moet uitgaan naar het waarborgen van inclusieve en eerlijke waardeketens, het bevorderen van gezonde eetgewoonten, het vaststellen van maatregelen om voedselcrises te voorkomen en te beheersen en het versterken van mechanismen voor paraatheid en risicopreventie;
29. wijst op de positieve bijdrage van de expertise van de Europese landbouwsector aan de ontwikkeling van de mondiale voedselproductie en beklemtoont dat er voorrang moet worden gegeven aan partnerschappen op het gebied van onderzoek en innovatie in de landbouw, onder meer via Horizon Europa, en dat verantwoorde en ethische innovaties moeten worden gestimuleerd om duurzame landbouwpraktijken te bevorderen teneinde de opbrengsten en de landbouwproductie te verhogen; benadrukt dat dit onderzoek moet worden versterkt, innovaties moeten worden gedeeld, het gebruik van nieuwe

technologieën moet worden bevorderd en innovatieve praktijken en kennis tussen de EU en ontwikkelingslanden moeten worden uitgewisseld zonder dat dit leidt tot koolstoflekkage uit de EU of een grotere afhankelijkheid van de minst ontwikkelde landen, en de veerkracht van het voedselsysteem moet worden vergroot, met name in de context van klimaatverandering; benadrukt dan ook dat de uitwisseling van Europese technologie en innovatie, ook ter plaatse, moet worden opgevoerd, bijvoorbeeld door werkgroepen op te richten waarin Europese deskundigen en besluitvormers uit ontwikkelingslanden zitting hebben;

30. benadrukt dat slechte infrastructuur en sanitaire voorzieningen in ontwikkelingslanden ook nauw verband houden met voedselonzekerheid, en moeten worden aangepakt in het kader van de inspanningen om de voedselzekerheid te verbeteren;
31. benadrukt dat de circulaire economie moet worden ingevoerd in landbouwproductiesystemen om de duurzaamheid en de hulpbronnefficiëntie ervan te vergroten en om voedselverliezen en -verspilling zo veel mogelijk te beperken; wijst op de mogelijkheden van digitalisering om land en hulpbronnen efficiënter te gebruiken en zo bij te dragen tot een hogere voedselproductie;
32. merkt op dat er veel agronomische en agro-ecologische benaderingen zijn die andere klimaten en situaties ten goede kunnen komen, zoals het mengen van gewassen, “polyculturen” en boslandbouw, met inbegrip van het gebruik van peuldragende bomen die bijzonder nuttig zijn omdat ze schaduw en bescherming bieden voor andere gewassen en dieren, en de waterkringloop en/of waterretentie begunstigen en/of verhogen;
33. acht het onaanvaardbaar dat in de EU verboden pesticiden naar derde landen worden uitgevoerd en onderstreept dat het overgrote deel van deze uitvoer bestemd is voor arme landen; is dan ook verheugd over het voornemen van de Commissie om in het kader van de EU-strategie voor duurzame chemische stoffen een voorstel in te dienen om een einde te maken aan deze praktijk; dringt er echter bij de Commissie op aan om onderzoek naar alternatieven voor het gebruik van deze pesticiden te bevorderen, teneinde ernstige verstoringen van de voedselzekerheid in ontwikkelingslanden te voorkomen, die anders de honger onder de meest kwetsbare bevolkingsgroepen zou doen toenemen;
34. benadrukt dat digitale technologieën en slimme en precisielandbouw aanzienlijke kansen bieden voor de ontwikkeling van duurzame agrovoedingssystemen en voor het aanjagen van eerlijke en inclusieve economische groei in plattelandsgebieden in ontwikkelingslanden;
35. wijst op het belang van de ontwikkeling en actualisering van een EU-brede, voor de bevoegde autoriteiten toegankelijke databank waarin de voorraden worden bijgehouden, met name de graanvoorraden, om de basis te leggen voor een systeem dat continue voedselzekerheid op een passend niveau waarborgt en voedselverspilling tot een minimum beperkt;
36. onderstreept dat er nationale voedselzekerheidsstrategieën moeten worden opgesteld die gebaseerd moeten zijn op alomvattende analyses van de specifieke behoeften van elke lidstaat, en dat deze regelmatig moeten worden geactualiseerd;

37. pleit, in overeenstemming met de verplichting van het EU-Verdrag uit hoofde van artikel 208 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, voor meer consistentie en complementariteit tussen het externe, ontwikkelings- en handelsbeleid van de EU om de wereldwijde overgang naar duurzame agrovoedingsproducten en zelfvoorzienende systemen te ondersteunen, zonder de Europese landbouwers te benadelen, zodat de risico's voor de voedselzekerheid, met name de risico's die verband houden met zwakke plekken in de prijsstelling, tot een minimum kunnen worden beperkt;
38. beklemtoont dat de vrijhandelsovereenkomsten van de EU de lokale landbouw niet mogen verstoren, kleinschalige producenten niet mogen schaden en de afhankelijkheid van ingevoerd voedsel niet mogen vergroten; herinnert aan het beginsel van beleidscoherentie voor ontwikkeling om te garanderen dat de Europese uitvoer de ontwikkeling van de lokale en opkomende productie niet belemmert; verzoekt om steun voor zelfvoorzienende voedselsystemen en voor lokale en regionale markten om het huidige handelsgerichte landbouwbeleid te complementeren; dringt aan op steun voor lokale productie en consumptie, waarmee lokale werkgelegenheid kan worden gecreëerd, eerlijke prijzen kunnen worden gegarandeerd, de bescherming van de gezondheid en veiligheid van werknemers kan worden gewaarborgd en landen minder afhankelijk worden van invoer en minder kwetsbaar zijn voor prijsschommelingen op de internationale markt;
39. benadrukt dat duurzaamheidsdoelstellingen alleen met succes kunnen worden nagestreefd als derde landen die op het wereldtoneel actief zijn hun steentje bijdragen;
40. schaart zich achter de ontwikkeling van handelsmogelijkheden tussen de EU en ontwikkelingslanden, die het potentieel hebben om de lokale landbouw te stimuleren en regio's in staat te stellen hun productiepotentieel te verhogen en uit te breiden; onderstreept in dit verband dat handelsovereenkomsten het beginsel van eerlijke handel moeten hooghouden voor beide handelspartners;
41. beklemtoont dat alle actoren in de agrovoedingssector zorgvuldigheid moeten betrachten in hun toeleveringsketen, door verantwoorde en doeltreffende praktijken in te voeren op het gebied van milieu, mensenrechten en goed bestuur (bijv. vereisten met betrekking tot minimumleeftijd en veiligheid op het werk); is ingenomen met de aankondiging van wetgevingsinitiatieven in 2021 en 2022 voor de bevordering van de samenwerking tussen primaire producenten om hun positie in de voedselketen te ondersteunen; benadrukt dat de wetgeving niet alleen van toepassing moet zijn op producenten die in de EU gevestigd zijn, maar tevens bescherming moet bieden aan producenten en landbouwers uit ontwikkelingslanden die samenwerken met Europese bedrijven;
42. merkt op dat de afschaffing van de exportsubsidies en de ontkoppeling van de rechtstreekse betalingen in de hele geschiedenis van het gemeenschappelijk landbouwbeleid het risico op dumping aanzienlijk hebben verminderd als gevolg van de toepassing van het Europese landbouwbeleid op markten van derde landen;
43. keurt het af dat de EU met twee maten meet op het gebied van pesticiden en het toestaat dat gevaarlijke stoffen die in de EU verboden zijn naar andere landen worden

uitgevoerd; wijst erop dat het gebruik van bepaalde pesticiden in de intensieve landbouw in ontwikkelingslanden niet alleen milieuschade veroorzaakt, maar ook gevolgen heeft voor de gezondheid van de werknemers; dringt aan op onderwijs en opleiding op het gebied van duurzame gewasbescherming, alsmede op het gebied van agro-ecologische en biologische praktijken;

44. is voorstander van Europese financiering voor producenten en agrovoedingsbedrijven, zodat zij de nodige investeringen kunnen doen om te voldoen aan de vereisten van risicoanalyse en kritische controlepunten, door maatregelen te nemen om elk potentieel risico voor de voedselveiligheid uit te sluiten.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	2.2.2022
Uitslag eindstemming	+: 39 -: 1 0: 7
Bij de eindstemming aanwezige leden	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Juozas Olekas, Pina Picierno, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Joëlle Mélin, Michaela Šojdrová, Adrián Vázquez Lázara

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

39	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller, Adrián Vázquez Lázara
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella
The Left	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop

1	-
ID	Ivan David

7	0
ID	Gilles Lebreton, Joëlle Mélin
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropè, Sarah Wiener

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding